

вчений, Випуск №9(24), 2015. – С.77-80.

6. Маркус О.В., Романюк І.О. Напрями удосконалення управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками як інструмента контролю платоспроможності підприємства / Маркус О.В., Романюк І.О. // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», Випуск №5, 2014.

ЦИТ: ua117-025

DOI: 10.21893/2415-7538.2016-05-1-025

УДК 657

Гаркот О.І.

УДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ ВИТРАТ НА ОСНОВІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, вул. Васильківська 90а, 03022*

Garkot O.I

IMPROVING NATIONAL ACCOUNTING AND REPORTING OF COSTS THROUGH STANDARDIZATION AND HARMONIZATION WITH INTERNATIONAL STANDARDS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Vasylkivska 90A, 03028

Анотація. В статті розглянуто проблеми уніфікації бухгалтерського обліку, зокрема в частині що стосується визнання витрат. Визначено інструменти що використовуються для подолання даних проблем в Україні. Досліджено основні переваги, недоліки та загрози із якими можуть зустрітись підприємства під час застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в умовах існуючої національної системи обліку. Проаналізовано відмінності визнання витрат у вітчизняних стандартах в порівнянні із міжнародною практикою. Запропоновано можливий варіант вирішення проблеми за рахунок удосконалення системи національного обліку і звітності шляхом гармонізації та стандартизації існуючої системи з МСФЗ.

Ключові слова: витрати, гармонізація та стандартизація, інтеграція, Концептуальна основа фінансової звітності, МСФЗ, облік, П(с)БО.

Abstract. In this article the author deals with the problems of unification of accounting, particularly in regard to recognition of that cost. Showing the tools currently used to overcome these problems in Ukraine. The author studied the main strengths, weaknesses and threats with which enterprises may encounter when applying IFRS in terms of the existing national accounting system. The differences of approaches to the recognition of costs in the domestic standards compared to international practice. The author suggested a possible solution to the problem by improving the system of national accounting and reporting through harmonization and standardization of the existing system with IFRS.

Key words: costs, harmonization and standardization, integration, Conceptual bases of Financial Statements, IFRS, accounting.

Вступ. В останні десятиріччя в Україні відбуваються складні процеси

реформування системи бухгалтерського обліку, зумовлені зміною економічної системи й інтеграцією країни до Європейського Союзу. Це потребує запровадження єдиних світових стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності для усунення економічних і торговельних бар'єрів. Метою статті є дослідження можливості вирішення проблеми невідповідності національного бухгалтерського обліку і звітності витрат міжнародним стандартам шляхом гармонізації та стандартизації.

Основний текст. Як визначає Швець В.Г, відомі такі основні підходи до вирішення проблеми уніфікації бухгалтерського обліку, як гармонізація і стандартизація. В широкому розумінні, гармонізація обліку передбачає певну відповідність та злагодженість, дотримання принципів ведення бухгалтерського обліку і статистики, складання звітності групою країн чи їх об'єднанням. Гармонізація передбачає поєднання та взаємну відповідність законодавства країн щодо регулювання бухгалтерського обліку і статистики, існування в кожній країні своєї моделі організації обліку і системи стандартів. Головне завдання гармонізації полягає в тому, щоб вони суттєво не відрізнялись від аналогічних стандартів в інших країнах-членах співтовариства, тобто знаходились у гармонії один з одним [10, с. 469]. У сучасних умовах господарювання, розширення міжнародних економічних зв'язків відбувається поступове зближення національних облікових стандартів країн світу і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Для вирішення проблеми уніфікації бухгалтерського обліку в Україні впроваджується гармонізація обліку, що здійснюється за допомогою його стандартизації з урахуванням різних аспектів, а саме, методології, організації, етики [1, с. 99]. Уніфікація бухгалтерського обліку здійснюється на міжнародному, регіональному та національному рівнях. В Україні уніфікація облікової системи здійснюється в межах створення єдиної методологічної основи бухгалтерського обліку відповідно до вимог МСФЗ, а саме у формі стандартизації, уніфікації бухгалтерських документів, реєстрів бухгалтерського обліку, плану рахунків, форм фінансової звітності [2, с. 29-30].

Зазначимо, що впровадження МСФЗ в практику діяльності українських компаній має певні переваги та недоліки. До основних переваг переходу українських компаній на МСФЗ віднесемо те, що вони можуть бути інструментом складання та представлення «легальної» управлінської звітності, забезпечуючи тим самим достовірність, неупередженість та прозорість такої звітності, що говорить про правдиве уявлення реального стану діяльності підприємства у випадку використання звітності за МСФЗ.

Проте, перехід підприємств до використання МСФЗ супроводжується й вагомими недоліками, серед яких: проблемність переходу на МСФЗ малих та середніх підприємств; нестача кваліфікованих кадрів, що призводить до постійного підвищення витрат на залучення кваліфікованих фахівців і аудиторів; збільшення кількості пакетів звітності (складання звітності за МСФЗ та національними стандартами); недостатність системи збору інформації (програмного забезпечення); трудомісткість і висока вартість подібного «перекладання»; низька актуальність звітності, яка полягає в тому, що дані у

вітчизняному бухгалтерському обліку занадто формалізовані, а коли до періоду затримки бухгалтерських даних додається ще час на трансформацію і вивірення даних, то погіршується оперативність подання звітності; формальність звітності, оскільки за традиційного підходу поліпшуються тільки алгоритми складання звітності, тоді як самі співробітники і процедури корпоративного управління залишаються на колишньому рівні, – по суті, змінюються тільки цифри на папері, а не сама компанія. Тому часто дана звітність за МСФЗ розцінюється компаніями як «податок на публічність», а не реальний засіб управління [9, с. 340]. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та розкриття її у фінансовій звітності в Україні визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 П(С)БО «Витрати». Норми цього стандарту стосуються фінансової звітності підприємств, організацій та інших юридичних осіб усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ) [8]. Водночас визнання витрат подається у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [6].

Одна із основних методологічних проблем України в удосконаленні обліку і звітності стосується адміністративних витрат. Зокрема, при використанні гармонізації проблемою є відсутність відповідного МСБО. Окремого міжнародного стандарту, який би розкривав методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про адміністративні витрати підприємства та розкриття її у фінансовій звітності, немає. Визнання витрат подається в Концептуальній основі фінансової звітності (КОФЗ), яка не є міжнародним стандартом бухгалтерського обліку [5], Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (МСБО) 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 2 «Запаси», МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 18 «Дохід», МСБО 23 «Витрати на позики», МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Негативною рисою вітчизняної системи бухгалтерського обліку витрат є підпорядкованість податковому законодавству, що не сприяє формуванню належної інформації про фінансово-майновий стан та результати діяльності суб'єкта господарювання з метою прийняття виважених управлінських рішень.

Норми законодавства щодо обліку витрат підприємства з метою оподаткування не в повній мірі погоджені з вимогами національних стандартів обліку, а в міжнародних стандартах такі норми навіть не передбачені. Водночас необхідно зауважити, що фінансовий та облік з метою оподаткування мають на меті виконання зовсім різних завдань. Зокрема, фінансовий облік витрат повинен забезпечити формування та обробку інформації про наслідки здійснення підприємством всіх загальногосподарських операцій за звітний період, на основі чого буде сформована фінансова звітність. Метою обліку та визнання витрат в цілях оподаткування підприємства є забезпечення правомірних розрахунків з державою по сплаті податків та обов'язкових платежів, що власне і відображається у звітних формах податкової звітності відповідного підприємства [7, с. 5]. Хоча в Україні у межах національної системи обліку і звітності податкового обліку як такого вже не існує, але дана проблема для України все ще залишається актуальною.

Для вирішення проблемних аспектів уніфікації вітчизняного

бухгалтерського обліку витрат необхідно внести зміни до П(С)БО щодо відображення підприємствами у фінансовій звітності їх галузевої специфіки, впровадження системи рахунків управлінського обліку та регламентація організаційно-методологічних засад ведення управлінського обліку, особливо в частині адміністративних витрат, що безперечно потребує вивчення досвіду інших країн, в яких облікова система є більш жорстко регламентованою.

Висновки. Таким чином, розвиток фінансових та інвестиційних міжнародних ринків, економічна інтеграція України до світової економіки спричинили перехід країни до реформування бухгалтерського обліку згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності. Перехід до міжнародних стандартів нерозривно пов'язаний з вирішенням проблемних питань уніфікації вітчизняної облікової системи. Однією з основних методологічних проблем України в удосконаленні обліку і звітності за допомогою гармонізації є відсутність спеціального МСБО для адміністративних витрат. Негативною рисою вітчизняної системи бухгалтерського обліку витрат є підпорядкованість податковому законодавству, неузгодженість норм податкового законодавства щодо обліку адміністративних витрат підприємства з вимогами національних стандартів обліку, наявність невідповідностей у завданнях фінансового обліку та облік з метою оподаткування на підприємствах.

Література:

1. Голубнича Г.П. Опыт внедрения МСФО в Украине // Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития. Вип. №3. - Т.10. - Одеса. - 2011. - С. 99-102.
2. Голубнича Г.П., Мельник Т.Г. Фінансова звітність та первинна документація українських підприємств при застосуванні МСФЗ // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. - 2013. - № 150.- С. 29-34
3. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності: Підручник // Н.О. Гура – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 392 с.
4. Дорош Н.І. Аудит системи внутрішнього контролю підприємства. / Н.І. Дорош // Міжнародний збірник наукових праць. – 2013 р. Випуск 2(5).
5. Концептуальна основа фінансової звітності, IASB; Стандарт, Міжнародний документ, Концепція від 01.09.2010 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
6. Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.u>
7. Охрамович О.Р. «Проблемні аспекти уніфікації бухгалтерського обліку» // Бухгалтерський облік та аудит. - 2011. - № 6(57). - С. 4-6
8. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Чирко Д.М. МСФЗ як елемент виходу на міжнародний валютний ринок Форекс // Міжнародний збірник наукових праць. – 2010.- № 3(15). – С. 338-345
10. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник //В.Г. Швець. -4-

те вид., переробл. і доповн.- К.: Знання, 2015. - 572 с.

Стаття відправлена: 20.03.2017 р.

© Гаркот О.І.

ЦИТ: ua117-034

DOI: 10.21893/2415-7538.2016-05-1-034

УДК 657

Герасименко М.В.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ОСНОВІ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Київський національний університет ім. Тараса Шевченка,
Київ, Васильківська 90А, 03022*

Gerasymenko M.V.

WAYS OF IMPROVING THE CONTROL INVENTORY BASED AUTOMATION ACCOUNTING

*Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Vasylykivska St 90A, 03022*

Анотація: В статті досліджено сутність контролю виробничих запасів підприємства; зазначено особливості обліку та контролю виробничих запасів на основі автоматизації, виявлено проблемні питання такі, як використання комп'ютерних технологій при проведенні інвентаризації та оформленні її результатів, при підготовки фахівців з обліку і контролю та підвищенні їхньої кваліфікації; проаналізовано види бухгалтерських програм. Доказано необхідність та переваги використання автоматизованої форми обліку виробничих запасів на сучасному етапі розвитку контролю в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності.

Ключові слова: виробничих запасів, облік та контроль запасів, програмне забезпечення для обліку запасів, раціональне використання.

Abstract.: In the article the essence of inventory control of the company; These features of accounting and control of inventory through automation, identified issues such as the use of computer technology during the inventory and registration of its results, the training of specialists in accounting and control and improve their skills; analyzes the types of accounting software. Proved the necessity and benefits of using automated form of accounting of inventory in the current development control in the application of International Financial Reporting Standards.

Key words: inventory, accounting and control of inventory, software in accounting for inventories, rational exploitation.

Вступ та постановка проблеми.

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовують виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Вони займають особливе місце у складі майна і домінуючу позицію у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності. У зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сьогоднішніх